

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ХҮН АМЫН ЭРҮҮЛ МЭНД, ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ

ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТОВЧ МЭДЭЭЛЭЛ

/2024 оны 7 сарын байдлаар/

№	Үзүүлэлт	<u>БОЭТ</u>	Сумдын эмнэлэг	Өрхийн эмнэлэг	Хувийн эмнэлэг	Цэргийн анги	Нийт дүн
1	Нийт үзлэг	95112	50067	57297	36271	0	238747
2	Урьдчилан сэргийлэх үзлэг	16441	13676	26130	4355	0	60602
3	Идэвхтэй хяналтын үзлэг	11006	4218	7293	1446	0	23963
4	Бүртгэгдэж эмчлэгдсэн өвчлөл	29707	11793	4685	10954	0	57139
5	Нийт төрөлт	601	86	0	0	0	687
6	Хэвтэн эмчлүүлэгчид	4905	3340	0	2402	0	10647
7	Нас баралт	22	95	69	0	0	186

№	Үзүүлэлт	<u>2023.7</u>	2024.7	Өөрчлөлт
1	Нийт үзлэг	220895	238747	17852
2	Урьдчилан сэргийлэх үзлэг	51118	60602	9484
3	Идэвхтэй хяналтын үзлэг	13924	23693	9769
4	Бүртгэгдэж эмчлэгдсэн өвчлөл	66575	57139	9436
5	Нийт төрөлт	805	687	118
6	Охидын төрөлт	29	29	0
7	Охидын төрөлтийн хувь	3.6	4.2	0.6
8	Гэрийн төрөлт	2	0	-2
9	Хэвтэн эмчлүүлэгчид	10445	10647	202
10	Нас баралт	189	186	-3
11	0-1насны эндэгдэл	6	8	2
12	1-5 насны эндэгдэл	0	0	0
13	Хурц халдварт өвчин	1130	910	-220

Үзүүлэлт	хэмжих нэгж	2023.7 сар	2024.7 сар	өөрчлөлт
Нялхасын эндэгдэл	1000 амьд төрөлтөд	7.5	11.6	4.1
Үр хөндөлт	1000 амьд төрөлтөд	297.8	394.5	96.7
Үүнээс охидын	хувь	7.1	16	8.9
Хурц халдварт өвчин	10000 хүн амд	153	120,5	35,5
БЗДХ	10000 хүн амд	19.6	41,5	21,9
Үүнээс өсвөр үе	хувь	26.2	51,1	24,9
Хүүхдийн хяналт /0-1 нас/	хувь	81.4	77,8	3,6
Хүүхдийн хяналт /1-5 нас/	хувь	45.6	47,5	1,9

I. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

- Улсын болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд нийт **238747** хүнд үзлэг шинжилгээ хийсний 25.4%-д нь урьдчилан сэргийлэх болон идэвхтэй хяналт тандалтын үзлэг хийгдсэн байна.

- Ортой эмнэлгүүдэд нийт 10647 хүнийг 66971 ор хоногоор хэвтүүлэн эмчилсэн нь нэг хүн дунджаар 6.3 хоног хэвтэн эмчлүүлсэн байна.
- Түргэн тусламжийн 5492 дуудлагад явж үйлчилсний 920/16.7%/ нь алсын дуудлага, 506 /9.2%/нь осол гэмтлийн яаралтай дуудлага байсан байна.
  - Нийт эмийн сангууд 52932 жор хүлээн авч, 8.5 тэрбум төгрөгний эм бараа борлуулалт хийсэн байна.
- ЭЭСангуудад нийт 1047 жор ирсний 43.4% /500/ нь ЭМДаатгалын, 2.8%/216/ мансууруулах сэтгэц нөлөөт эмийн, 53.6% /3962/ нь энгийн эмийн жор байсан байна. Зайлшгүй шаардлагатай эмийн хангалт дунджаар 69.4% байна.

II. БҮРТГЭГДСЭН ӨВЧЛӨЛ, ЭНДЭГДЭЛ

1. 7 сарын байдлаар 57139 халдварт бус өвчлөл шинээр бүртгэгдэж эмчлэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 9426 тохиолдлоор буурсан байна. Нийт өвчлөлийн 74.4% нь шинэ өвчлөл байна.
  2. Үүнээс тэргүүлэх 5 өвчлөл нь
    1. Хоол шингээх эрхтний өвчин-14650
    2. Амьсгалын тогтолцооны өвчин-13222
    - 3.Зүрх судасны тогтолцооны өвчин-4807
    4. Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг-4371
    5. Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин-2947
3. 7 сарын байдлаар 1058 хүн осол гэмтэлд өртсөний улмаас тусламж авсан ба өвчлөл урьд оноос 427 тохиолдлоор өссөн байна.
4. Он гарсаар 186 хүн нас барсан ба нийт нас барсан хүний 23.6% нь хорт хавдар,14,0% нь осол гэмтлийн нас баралт, 36% нь зүрхний шигдээс, тархинд цус харвалт зэрэг сэргийлж болох эндэгдэлээр нас барсан байна. Нийт нас баралтын 41 (22,0%)нь эмнэлэгт, бусад нь гэртээ хээр гадаа нас барсан байна. Өнгөрсөн оны мөн үеэс буурсан байна.
5. Нялхсын эндэгдэл 1000 амьд төрөлтөд өнгөрсөн оноос 11,6-р буюу 2 тохиолдлоор өссөн ба 1-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл гараагүй байна.
6. БОЭТөвд 26 эндэгдэл тохиолдож задлан шинжилгээнд хамруулсан ба задлан шинжилгээний хувь 100% тай байна. Үндсэн оношийн зөрөө байхгүй.
  7. Нас баралтын шалтгаан:
    1. Зүрх судасны тогтолцооны өвчин-61
    2. Хорт хавдраар-44
    3. Осол гэмтлээр-27
    4. Хоол шингээх эрхтний өвчин-18
    - 5.Амьсгалын тогтолцооны эмгэг -9
    6. Дотоод шүүрлийн эмгэг -6
    - 7.Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин-6
    8. Шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчин-5
    - 9.Перинаталь үеийн эмгэг-3
    10. Төрөлхийн гажиг-2
    11. Амьсгал зогсох-1
    12. Үжлийн шок-1
    - 13.Сүрьеэ-1

III. ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

- Нийт 687 эх төрж 691 хүүхэд мэндэлсэн нь өнгөрсөн онтой харьцуулахад 118 төрөлтөөр хүн амын төрөлт буурсан байна. Нийт төрсөн хүүхдийн хүйсийн харьцаа 1,1:1 байгаа ба эрэгтэй хүйс давамгайлж байна.
- Нийт төрөлтийн 29 /4,2%/ охидын төрөлт эзэлж байна. Дараах сумдуудын охид төрсөн байна. Үүнд: **Дз-18, ГТ-1,Цц-3,Цо-3,Хү-1,Бусад газар-3)**
- 7 сарын байдлаар 271 эх үр хөндүүлж 1000 амьд төрөлтөд 394.5 байгаа нь өнгөрсөн оноос 96.7-р өссөн байна.
- 7 сарын байдлаар давхардсан тоогоор 23588 хүүхдийг идэвхтэй хянаж, хооллолт өсөлт хөгжилтийн байдлыг үнэлэн зөвлөгөө дэмжлэг үзүүлсэн нь хяналтад хамрагдвал зохих хүүхдийн 84,3 % эзэлж байна. Хяналтанд

хамрагдсан хүүхдүүдээс 3 хүүхэд жингийн алдагдалтай байгаа нь нийт хүүхдийн 0,1%-г эзэлж байгаа ба 13 хүүхэд туранхай, 8 хүүхэд өсөлт хоцрогдолтой байна.

- 0-1 насны хүүхдийн хяналт 77,8%, 1-5 хүртэлх насны хүүхдийн хяналт 47,5%-тай байгаа нь нэмэгдэх хандлагатай байна.

IV.ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

- Он гараад 1178 халдварт өвчин бүртгэж эмчилсэн нь өнгөрсөн оноос 48 тохиолдлоор өссөн байна. Нийт халдварт өвчний 26,6%-г БЗДХ, 53,2%-г салхинцэцэг, 1,4%-г Ковид-19 өвчин, 4,6%-г хоолны хордлого, 2,5%-г цусан суулга, 1,0%-г улаан эсэргэнэ, 8,1%-г гар хөл амны өвчин, 0,6% ёлом, 0,8%-г сүрьеэ, 5,5%-г сальменлэз зэрэг өвчнүүд тус тус эзэлж байна.
- БЗДХ -н 313 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 168 тохиолдлоор, 10000 хүн амд 31,3-р нэмэгдсэн ба 0,6% (2) нь жирэмсний хяналтаар, 9.9 (31)% нь урьдчилан сэргийлэх үзлэгээр, 76.4% (239) нь өвчний учир амбулатороор, 4.8 % (15) нь тандалтын үзлэгээс илэрсэн байна.

Эрт илрүүлгийн мэдээ 2024.7 сар

Эмнэлгийн нэр	Артерийн даралт ихсэх өвчний эрт илрүүлэг			Чихрийн шижингийн эрт илрүүлэг			Элэгний хавдарын эрт илрүүлэг/15.65/			Умайн хүзүүний эсийн шижилгээ			Хөхний үзлэгт хамрагдсан хүн			Дундаж хувь	
	хамрагдавал зохих	хамрагдсан	хамрагдсан хувь	хамрагдавал зохих	хамрагдсан	хамрагдсан хувь	хамрагдавал зохих	хамрагдсан	хамрагдсан хувь	хамрагдавал зохих	хамрагдсан	хамрагдсан хувь	хамрагдавал зохих	хамрагдсан	хамрагдсан хувь		
1	Баяндалай	939	476	50.7	1460	226	15.5	959	230	24.0	109	60	55.0	306	147	48.0	38.6
2	Баян-овоо	883	263	29.8	883	263	29.8	996	481	48.3	88	34	38.6	316	111	35.1	36.3
3	Булган	947	104	11.0	947	104	11.0	979	104	10.6	96	11	11.5	387	98	25.3	13.9
4	Гурвантэс	3364	1255	37.3	3364	974	29.0	2936	192	6.5	306	38	12.4	1330	303	22.8	21.6
5	МандалОвоо	729	105	14.4	729	105	14.4	729	164	22.5	76	35	46.1	187	83	44.4	28.3
6	Манлай	1005	632	62.9	1082	734	67.8	1197	731	61.1	145	59	40.7	416	166	39.9	54.5
7	Номгон	997	231	23.2	997	189	19.0	956	179	18.7	79	21	26.6	398	59	14.8	20.5
8	Ноён	814	571	70.1	814	571	70.1	810	590	72.8	77	29	37.7	333	91	27.3	55.6
9	Сэврэй	570	310	54.4	640	360	56.3	722	265	36.7	96	64	66.7	272	186	68.4	56.5
10	Ханбогд	5110	0	0.0	5110	0	0.0	5235	0	0.0	1765	43	2.4	2001	363	18.1	4.1
11	Ханхонгор	848	293	34.6	848	261	30.8	875	264	30.2	134	43	32.1	350	200	57.1	36.9
12	Хүрмэн	829	257	31.0	854	293	34.3	778	110	14.1	264	19	7.2	87	112	128.7	43.1
13	ЦогтОвоо	1022	477	46.7	1022	423	41.4	1082	350	32.3	110	21	19.1	320	204	63.8	40.7
14	Цогтэций	3000	68	2.3	3000	42	1.4	3500	904	25.8	350	29	8.3	1500	58	3.9	13.9
Сумын дүн		21057	5042	23.9	21750	4545	20.9	21754	4564	21.0	3695	506	13.7	8203	2181	26.6	21.2
15	Шимбилэг	2550	1387	54.4	2550	1387	54.4	2550	1014	39.8	643	213	33.1	1803	767	42.5	44.8
16	ӨнөОрших	2115	872	41.2	2315	956	41.3	3292	1326	40.3	390	157	40.3	860	527	61.3	44.9
17	Энхийнхүслэн	2653	2531	95.4	2347	2516	107.2	2275	690	30.3	433	91	21.0	1540	704	45.7	59.9
Өрхийн дүн		7318	4790	65.5	7212	4859	67.4	8117	3030	37.3	1466	461	31.4	4203	1998	47.5	49.8
Нийт дүн		28375	9832	34.7	28962	9404	32.5	29871	7594	25.4	5161	967	18.7	12406	4179	33.7	29.0
7 сарын өссөн		13241	9832	74.3	13484	9404	69.7	13102	7594	58.0	2219	967	43.6	5484	4179	76.2	64.3